

- דחוף -

תל אביב, כ"א טבת, תשע"ד
24 דצמבר, 2013

לכבוד
עו"ד שי ניצן
פרקליט המדינה
באמצעות הפקסימיליה: 02-6467006

שלום רב,

הנדון: מעצרים אלימים של מבקשי מקלט שבוצעו בימים 17.12.2013 ו-19.12.2013 על ידי פקחי רשות האוכלוסין וההגירה – דרישה דחופה לפתיחה בחקירה

בשם המוקד לפליטים ולמהגרים (לשעבר: מוקד סיוע לעובדים זרים) הריני לפנות אליך בדחיפות בעניין שבנדון כדלקמן:

1. המוקד לפליטים ולמהגרים פועל להגנה על זכויותיהם של מבקשי מקלט, מהגרים וקרובות של סחר בבני אדם. כחלק מכך מייצג המוקד מוחזקים מכוח חוק הכניסה לישראל ומכוח החוק למניעת הסתננות בנושאים שונים.
2. ביום 17.12.2013 הפגינו כ-150 מבקשי מקלט שיצאו את מתקן "חולות" שבנגב, שם נכלאו, בירושלים, מול משרד ראש הממשלה ומול הכנסת. זאת לאחר צעדה שקיימו מהמתקן ועד ירושלים, במחאה על מעצרים ועל כך שאין מכירים בהם כפליטים בישראל. סמוך לשעה שלוש אחר הצהריים עצרו פקחי רשות האוכלוסין וההגירה את כל מבקשי המקלט שנכחו במקום. חלקם נכלאו במתקן הכליאה "סהרונים" ואחרים הוחזרו למתקן "חולות". ביום 19.12.2013 יצאו לדרך מבקשי מקלט נוספים, אף הפעם בצעדת מחאה. הם נעצרו על ידי רשות האוכלוסין וההגירה עוד בטרם הגיעו לעיר באר שבע. העצורים הועברו ל"סהרונים".
3. ביום 23.12.2013 פגשתי יחד עם צוות משרדי שמונה מבקשי מקלט שהשתתפו בצעדות וכלואים היום ב"סהרונים". מן הדיווחים עולה תמונה קשה של אלימות מיותרת בעת המעצרים, שאינה לשם המעצר, ושל התעללות והתעמרות של פקחי רשות האוכלוסין וההגירה במבקשי המקלט. זאת, כאשר בחלק מן המקרים היו העצורים כבר בתוך אוטובוס או רכב אחר בדרכם לשימוע ובחלק אחר מן המקרים היו העצורים אזוקים. בחלק מן המקרים היו מעורבים באירוע אלים יותר מפקח אחד, כלפי אותו מבקש מקלט.
4. להלן נביא מקצת מן העדויות אשר אספנו בביקורנו ביום האתמול. הכלואים התייחסו לפקחי רשות האוכלוסין וההגירה כאל "שוטרים". מחמת חששם של המיוצגים להגיש תלונה באופן אישי, פן יבולע להם, אנו שומרים את שמותיהם במשרדנו. ככל שתורה על פתיחה לאלתר של חקירה, הרי שהכלואים שהשתתפו בצעדות מוחזקים במתקן "סהרונים" ובמתקן "חולות", ולמטרה לא יהיה כל קושי למוצאם. להלן העדויות:
 - א. כך מסר לנו מבקש מקלט מאריתריאה, אשר נעצר בהפגנה בירושלים, הוחזר ל"חולות", השתתף אף בצעדה ביום חמישי לבאר שבע ונעצר בדרך, על המעצר ביום 19.12.2013: "יצאנו בקבוצות בצהריים. אחרי כ-6 שעות של צעדה התעייפנו וידענו שינסו לעצור אותנו. תחילה נמנעו מלעשות זאת כי היו עיתונאים ומצלמות. העיתונאים המליצו לנו להתפזר ולא ללכת על

הכביש אלא בצדדים כדי להקשות על המשטרה. בינתיים המשכנו לצעוד אבל היו כאלה שהתעייפו ונעצרו. אנחנו ניסינו להימנע מלהיעצר. כשהגיע השעה 20:00 בערך עצרו אותנו. זה היה כשעברנו בתוך דרך די צרה. היה חושך והעיתונאים והצלמים כבר הלכו. השוטרים ידעו שלא נתגד כי החלטנו שלא להשתמש באלימות וגם כי כבר התעייפנו ולא היה לנו כוח. הם ניצלו זאת והפעילו כוח ועצרו אותנו. המעצר היה מאוד אלים וכולם הוכו בחזקה. שני אנשים נפצעו מאוד. אחד מהם בחולות – סובבו לו את היד והיא גם התנפחה. גם אני נפצעתי קשה ברגל. **היכו אותי בברך (יש קרע קטן במכנסיים). השתמשו באקדח חשמלי כלשהו ובמקלות ובאלות. היה לי פצע מדמם ונפיחות ואני לא יכול להזיז את הברך או לכופף אותה. אני נעזר בקב בשביל ללכת. אני לא יכול לקום מהמיטה בכלל”.**

ב. מבקש מקלט נוסף מאריתריאה, אשר נעצר בהפגנה בירושלים, הוחזר ל"חולות", השתתף אף בצעדה ביום חמישי לבאר שבע ונעצר בדרך, סיפר על כך: " הגענו כבר די קרוב לבאר שבע. הגענו לאזור שבו המעבר היה די צר ושם הצליחו לתפוס אותנו. זה היה ליד בסיס צבאי. השוטרים חיכו שם והתחבאו. לא היו מצלמות וכתבים אז **היכו אותנו והשתמשו באלימות. אפשר לראות מה קרה לי כי יש לי סימן בעין (יש לו פנס סגול מתחת לעין). היכו אותי במקל ברקה וזה מאוד כואב. היכו אותי גם באגרופים.** זה היה בחמישי בלילה, בסביבות 19:30".

ג. מבקש מקלט נוסף מאריתריאה שהשתתף בשתי הצעדות סיפר: "כשהתרחקנו ולא היו מצלמות התחילו להשתמש נגדנו בכוח על מנת להעלות אנשים לאוטובוסים. כשהחשיך זה נעשה גרוע יותר ומאוד אלים. התחילו לרוץ אחרינו. אני אחד האחרונים שנתפס. היכו אותי המון, בכל הגוף. **היכו אותי באגרופים באוזן ומאז קשה לי מאוד לשמוע. הייתה לי נפיחות בכל הגוף בגלל המכות, עכשיו זה קצת נרגע. היכו אותי שלושה שוטרים עד ששמו אותי באוטובוס. כשתפסו אותנו אנחנו לא התנגדנו ולא סירבנו ולמרות זאת היכו אותנו. היכו אותנו רק על מנת להתעלל בנו, גם מתוך עצבים על זה שהם רודפים אחרינו יום שלם. בכל מקרה אנחנו היינו חסרי כוחות לחלוטין וזה ממש היה נראה כאילו הם עושים את זה בשביל הכיף. כולם הוכו”.**

ד. מבקש מקלט מסודן שהשתתף בשתי ההפגנות סיפר: "בערב תפסו אותנו באמצע המדבר. המעצרים היו אלימים. **היו אגרופים ואנשים נפצעו. גם כשעלינו לאוטובוס המשיכו להכות אותנו.** האנשים שהיכו אותנו חבשו כובע. אני יודע שעל הכובע כתוב 'הגירה”.

ה. מבקש מקלט נוסף שנעצר ביום חמישי מסר: "**היכו אותי, הפילו אותי, קשרו אותי והכניסו אותי למכונית, וגם שם הרביצו לי. הייתי אזוק כשהיכו אותי.** 3 – 4 אנשים הרימו אותי לאוטובוס והכו אותי שם. הם אמרו שאני המנהיג. **אחד אמר לי שהוא יהרוג אותי.** לא ניסיתי להשתמש בכוח. אנשים ברחו כי היכו אותם. ברחו למדבר עד שהותשו. ואז הוחזרו, נכלאו ונאזקו”.

5. דברים דומים נמסרו לנו על ידי כלואים אף טלפונית. בין היתר נשמעו טענות על מכות שניתנו למי שהועלו לאוטובוסים ביום שלישי 17.12.2013 בירושלים, בעודם ממתנים לנסיעה ל"חולות". הכלואים מתארים את זמן ההמתנה על האוטובוס בירושלים כ – 4 שעות.

6. האירועים המתוארים הם חמורים ביותר ומצריכים חקירה, שתאפשר לאסוף הראיות ולתעד את הפגיעות הפיסיות בכלואים. מטבע הדברים חלק מן הפגיעות ייעלם עם חלוף הזמן ועל כן חשיבות לפעולה מהירה. לצערנו, ניסיון העבר מלמד כי פניות למשטרת ישראל בבקשה לחקור אירועים מן הסוג הזה אינן זוכות להתייחסות. למעלה מכך, בחלק מן האירועים המתוארים במכתבי זה נכחו שוטרים אשר סייעו לידי פקחי ההגירה בחסימת הכביש ושאר פעולות.
7. לצערנו, אין זו הפעם הראשונה בה אנו נאלצים להתלונן על אלימות ושימוש מופרז בכוח של פקחי רשות האוכלוסין והגירה. פנינו בעבר אל נציבות שירות המדינה בדרישה לקבוע כללי משמעת ודרכים לבקרה על פעולתם של הפקחים, אך פנייתנו זו נותרה ללא מענה.
8. נבקשך להורות על פתיחה לאלתר של חקירה של האירועים החמורים שהתקיימו בשבוע האחרון. בתוך כך, נבקשך להורות לאלתר על חקירה של האירועים ועל גביית עדויות, לרבות בחינה רפואית, של כלל הכלואים שהשתתפו בשתי צעדות המחאה בשבוע שעבר.
9. ניתן לעמוד איתי בקשר אף בטלפון נייד שמספרו 052-7317799.

בברכה,

רעות מיכאלי, עו"ד
מנכ"לית